

Korupcijos rizikos valdymo vertinimas atliekant vidaus audita

Biržų rajono savivaldybės administracijos
Centralizuoto vidaus audito skyriaus vedėja
Nida Karitonienė

BIRŽŲ RAJONO
SAVIVALDYBĖ

Vidaus audito tarnybos veiklos tikslas – padėti viešojo juridinio asmens vadovui siekti viešojo juridinio asmens veiklos tikslo (-ų), tobulinant viešojo juridinio asmens valdymą, rizikos valdymą ir **vidaus kontrolę**. Tarnybai nustatyta viena iš funkcijų: **atlikti korupcijos rizikos valdymo vertinimą**.

(LR Vyriausybės 2019 m. gruodžio 18 d. nutarimu Nr. 1291 patvirtinti Pavyzdiniai vidaus audito tarnybos nuostatai, 9.3 p.).

Korupcijos rizikos valdymas – viešojo sektoriaus subjekto **vidaus kontrolės sudedamoji dalis** apimanti korupcijos rizikos veiksnių nustatymą, įvertinimą ir priemonių, kurios mažina korupcijos riziką, parinkimą, jų įgyvendinimą, pasiektų rezultatų vertinimą.

(LR korupcijos prevencijos įstatymas, 2 str. 7 d.).

2022 m. Biržų rajono savivaldybės administracijos centralizuotas vidaus audito skyrius atliko korupcijos rizikos valdymo vertinimo vidaus auditą (pagal CVAS 2022 m. veiklos planą)

BIRŽŲ RAJONO
SAVIVALDYBĖ

Vidaus audito tikslas – įvertinti korupcijos rizikos valdymą Biržų rajono savivaldybės administracijoje, Savivaldybės biudžetinėse įstaigose.

20 biudžetinių įstaigų

Audituojamas laikotarpis 2021 m. ir 2022 m. I pusmetis

Nuo 2022 m. sausio 1 d. KPI nauja redakcija

Audito įrodymams surinkti buvo paruošti klausimynai ➔ vadovaujantis LR finansų ministerijos Vidaus audito ir kontrolės metodologijos grupės parengtu klausimynu

<https://finmin.lrv.lt/lt/veiklos-sritys/vidaus-kontrolė-ir-vidaus-auditas/vidaus-auditas>

Rezultatas

➤ Korupcijos prevencijos planavimo dokumentai

- Įsigaliojus naujam KPI: Plano rengimas nėra privaloma korupcijos prevencijos priemonė, tačiau siekiant kryptingos ir pamatuojamos antikorupcinės veiklos, rekomenduotina pasirinkti konkrečiai situacijai tinkamiausią Plano rūšį ir jį parengti bei įgyvendinti praktiškai (<https://www.stt.lt/ar-viesojo-sektoriaus-subjektui-yra-privaloma-parengti-korupcijos-prevencijos-veiksmu-plana/7649>).

Vidaus audito metu nustatyta, kad:

- Ne visais atvejais Korupcijos prevencijos programos įgyvendinimo priemonių plano vertinimo kriterijai, siekiami rezultatai pakankamai aiškūs, iš ataskaitoje pateiktos informacijos nėra aišku, ar pasiekti Korupcijos prevencijos programoje nustatyti tikslai.

Pavyzdys: Korupcijos prevencijos programos įgyvendinimo priemonių plane numatytos priemonės „Skatinti korupcijos prevencijos švietimo programas Savivaldybės viešosiose įstaigose, įmonėse“ įgyvendinimo vertinimo kriterijus – Savivaldybės viešosiose įstaigose bei įmonėse įgyvendintų korupcijos prevencijos programos priemonių skaičius. Nėra aišku, koks ir kokių įgyvendintų korupcijos prevencijos programos priemonių skaičius turi būti pasiektas, kad priemonė būtų įgyvendinta.

rizika ➔ priemonės įgyvendintos formaliai

- Savivaldybės (savivaldybės įstaigų) kompetencijai teisės aktuose priskirta vykdyti veikla (funkcija) neturėtų būti traukiama į Planą kaip korupcijos prevencijos priemonė.

Rezultatas

➤ Teisės aktų ir jų projektų antikorupcinis vertinimas

- Antikorupcinis teisės aktų projektų vertinimas atliekamas, rašomos jų vertinimo pažymos, tačiau 2022 m. sausio–rugpjūčio mėn. antikorupciniu požiūriu buvo įvertinti tik 2 teisės aktų projektai. Antikorupcinio vertinimo pažymos neskelbiamos Teisės aktų informacinėje sistemoje, kaip tą atlikti privaloma pagal KPI.

- **Gerosios praktikos pavyzdys:**

Yra savivaldybių, kuriose atliekamas ne tik Savivaldybės tarybos sprendimais, bet ir Savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymais tvirtinamų teisės aktų projektų antikorupcinis vertinimas.

Rezultatas

➤ Korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymas (KPT):

Nuo 2022 m. sausio 1 d. viešojo sektoriaus subjektas, valdydamas korupcijos riziką, *savo nuožiūra* gali atlikti KPT nustatymą konkrečioje savo veiklos srityje.

NEPRIVALOMA

NEATLIEKAMA

Audito metu nustatyta, kad 2021 metais (buvo privaloma atlikti KPT):

- 10 Biržų rajono savivaldybės biudžetinių įstaigų KPT atliko ir įformino vadovaujantis teisės aktų nuostatomis. Išvada paskelbė įstaigos interneto svetainėje.
- 2 savivaldybės biudžetinės įstaigos KPT atliko ir įformino, tačiau nepaskelbė viešai įstaigos interneto svetainėje.
- 8 Biržų rajono savivaldybės biudžetinės įstaigos KPT neatliko.

Rezultatas

➤ **Atsparumo korupcijai lygio nustatymas**

Reikalavimas įstaigoms atlikti atsparumo korupcijai lygio nustatymą įsigaliojo nuo 2022 m. sausio 1 d., tačiau Vyriausybė dar nepatvirtino Atsparumo korupcijai lygio nustatymo metodikos.

NEPATVIRTINTA NENUSTATOMA

Rezultatas

► Antikorupcinių elgesio standartų diegimas

Biržų rajono savivaldybės administracijoje laikomasi KPI reikalavimų – Savivaldybės administracija turi pasitvirtinusi antikorupcinio elgesio taisykles, biudžetinės įstaigos vadovaujasi pasirinktinai savo arba aukštesnio pagal pavaldumą viešojo juridinio asmens, patvirtintais antikorupcinio elgesio standartais.

Rezultatas

► Informacijos apie asmenį, siekiantį eiti arba einantį pareigas, pateikimo tvarka

- Biržų rajono savivaldybės administracija Informacijos apie asmenį, siekiantį eiti arba einantį pareigas, pateikimo tvarkos laikosi, vadovaujasi KPI nuostatomis. Informacija paskelbta viešai įstaigos interneto svetainėje.
- 8 Biržų rajono savivaldybės biudžetinės įstaigos nesilaikė KPI reikalavimo: nepatvirtino sąrašo pareigybių, dėl kurių teikiamas prašymas STT pateikti informacijos apie asmenį, siekiantį eiti arba einantį pareigas, ir šio sąrašo nepaviešino įstaigos interneto svetainėje. Iš jų 4 įstaigos patvirtino ir paviešino šiuos sąrašus vidaus audito metu.

Rezultatas

► Už korupcijai atsparios aplinkos kūrimą atsakingas asmuo

Vidaus audito metu nustatyta, kad:

- Savivaldybės administracijoje už korupcijai atsparios aplinkos kūrimą yra paskirtas asmuo, Teisės ir civilinės metrikacijos skyriaus vyriausiasis specialistas, kurio pareigybės aprašyme numatytos visos privalomos funkcijos ir jos yra vykdomos,
- už korupcijai atsparios aplinkos kūrimą atsakingo asmens pavaldumas prieštarauja KPI.

Rekomenduota, kad Savivaldybės administracijoje už korupcijai atsparios aplinkos kūrimą atsakingas asmuo būtų tiesiogiai pavaldus ir atskaitingas įstaigos vadovui.

- Savivaldybės biudžetinėse įstaigose ➔ kai kuriose atsakingas asmuo nepaskirtas, pareigybė ar funkcijos neatnaujinta.

Rekomenduota paskirti asmenį (-is), atsakingą už korupcijai atsparios aplinkos kūrimą, ar atnaujinti asmenų, anksčiau skirtų vykdyti korupcijos prevenciją ir kontrolę, funkcijas pagal Korupcijos prevencijos įstatymo naujos redakcijos reikalavimus.

Rekomendacijos įgyvendintos

Rezultatas

► Pateikta rekomendacijų:

Savivaldybės administracija

5

Savivaldybės biudžetinės įstaigos

91

BIRŽŲ RAJONO
SAVIVALDYBĖ

Ačiū už dėmesį

BIRŽŲ RAJONO
SAVIVALDYBĖ